

De katholieke Mis versus het Avondmaal

Door **Harry Ironside** (1876-1951), LHT-boekje* 17-4-2025,
<https://www.lighthouse Trailsresearch.com/blog/new-booklet-the-catholic-mass-versus-the-lords-supper-by-ironside/>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (HSV)
Vertaling en voetnoten door M.V.

* Dit boekje is ontleend aan een preek die Harry Ironside op 27 juni 1926 hield in de Moody Memorial Church in Chicago¹. Hij hield de lezing als reactie op een katholieke eucharistische bijeenkomst die net in Chicago was gehouden.

Ik ben hier niet om iets onaardigs te zeggen tegen de Roomse kerk. Zoals mijn vriend, broeder O’Hair, u eraan heeft herinnerd, garandeert onze regering aan ieder mens het recht op volledige gewetensvrijheid met betrekking tot religieuze privileges.² Omdat we zelf van die vrijheid willen genieten, geven we die graag aan anderen. Maar ik wil alleen enkele van de leringen van de Kerk van Rome onderzoeken en ze vergelijken met de leer van het Woord van God, in het bijzonder over de grote centrale leer van die kerk, die het Sacrament van de Heilige Eucharistie of het Sacrament van de Mis wordt genoemd.

DE KERN VAN DE ZAAK

Elke Rooms-katholieke priester zal u vertellen dat alle aanspraken van de Kerk van Rome staan of vallen met de leer van de “werkelijke aanwezigheid” van Christus in de Mis. Indien het brood en de wijn die in de Mis worden gebruikt, als ze door de priester worden geconsacreerd, op een mysterieuze manier worden veranderd in het lichaam, bloed, ziel en goddelijkheid van onze Heer Jezus Christus, zodat de communicant die het brood ontvangt, daadwerkelijk het lichaam, bloed, ziel en goddelijkheid van onze Heer Jezus Christus in zijn mond neemt en eet en verteert – als dit waar is – dan is de Kerk van Rome de ware kerk van Christus, en ieder van ons zou er leden van moeten zijn. Maar als het vals is, als het absoluut in strijd is met de leer van het Woord van God, dan is de Kerk van Rome een afvallige kerk, en elke getrouwe gelovige zou uit haar moeten weggaan opdat hij niet verantwoordelijk zou worden gehouden voor haar zonden.

Het was omdat sommige hervormers van de zestiende eeuw dit duidelijk zagen en er in hun eigen hart van overtuigd waren dat de leer van de Kerk van Rome met betrekking tot de Eucharistie of de Mis absoluut in strijd is met het Woord van God en niet alleen godslasterlijk maar ook afgodisch is, dat zij daarom protesteerden tegen dat afvallige systeem; en zij wonnen voor ons, ten koste van christelijk bloed, de vrijheid die wij nu bezitten. En toch verkwisten wij, onwaardige kinderen van zulke waardige vaders, onze vrijheid, en laten we toe dat onze kinderen weer verstrikt raken in dit boosaardige systeem waaruit onze vaders met zo’n enorme inspanning zijn ontsnapt.

FUNDAMENTELE WAARHEID

Ik wil allereerst uw aandacht vestigen op een passage in Hebréeën, die op het eerste gezicht misschien geen enkele verwijzing naar het onderwerp in kwestie lijkt te hebben, maar ik denk dat we zullen zien dat het er niet alleen naar verwijst, maar ook de fundamentele waarheid met betrekking tot het onderwerp presenteert:

“En iedere priester stond wel dagelijks te dienen en bracht vaak dezelfde slachtoffers, die de zonden toch nooit zouden kunnen wegnemen, ¹² maar deze Priester is, nadat Hij één slachtoffer

¹ Chicago is de grootste stad in de Amerikaanse staat **Illinois**.

² Zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/rechten-vd-mens.pdf> en Romeinen 12:18.

voor de zonden geofferd had, tot in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand van God. ¹³ Verder wacht Hij op het tijdstip dat Zijn vijanden tot een voetbank voor Zijn voeten gemaakt worden. ¹⁴ Want met één offer heeft Hij hen die geheiligt worden, tot in eeuwigheid volmaakt. ¹⁵ En de Heilige Geest getuigt het ons ook. ¹⁶ Want na eerst gezegd te hebben: Dit is het verbond, dat Ik met hen na die dagen zal sluiten, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten in hun hart geven en Ik zal die in hun verstand schrijven, ¹⁷ en aan hun zonden en hun wetteloze daden zal Ik beslist niet meer denken” (Hebreeën 10:11-17)

Hier is de cruciale tekst die ik wil dat u krijgt: “Waar er nu vergeving voor is, is er geen offer voor de zonde meer nodig” (vers 18).

HET VOLBRACHTE WERK VAN CHRISTUS

In de Brief aan de Hebreeën stelt de apostolische schrijver het rituele systeem van de oudtestamentische bedeling tegenover het glorieuze werk dat Jezus Christus verrichtte toen Hij Zichzelf aan het kruis van Golgotha offerde voor onze verlossing. Hij vestigt onze aandacht op het feit dat onder de oude economie het werk van de priester nooit gedaan was omdat de zondekwestie nooit werd opgelost. Er was geen offer gevonden dat van voldoende waarde was om verzoening te doen voor de zonden van de wereld; En dus moesten de mensen, telkens als ze opnieuw zondigden, met een nieuw offer komen. Het ene offer volgde voortdurend op het andere; daarom was er zelfs geen voorziening getroffen voor de priester om in de tabernakel of in de tempel van de Heer te gaan zitten. Het werk van de priester was nooit gedaan, want de zonde werd nooit weggedaan. Maar de apostel gaat verder met te zeggen dat er in die offers van jaar tot jaar opnieuw een erkenning van de zonde werd gedaan. Dat wil zeggen, de aanbieder onder de oudtestamentische bedeling kwam in geloof tot God, beleed zijn zonde en bracht zijn dierlijk offer, of het nu een stier van de kudde, een schaap van de kudde of twee vogels was. Hij beleed zijn zonde en deze offers werden voor hem gebracht. Ze hebben zijn schuld niet opgeheven. Ze reinigden zijn hart niet. Ze hadden eerder het karakter van een briefje dat een man aan zijn schuldeiser geeft voor een schuld. Een man is een bepaalde som geld schuldig. Hij maakt een nota voor dat bedrag. Hij is niet in staat om te betalen wanneer het verschuldigd is, dus maakt hij een ander biljet, en in die biljetten wordt opnieuw een erkenning van de schuld van jaar tot jaar gemaakt. Dus in de offers van oudsher was er gewoon een erkenning van zonde, jaar na jaar. Soms, als een man een briefje voor een schuld moet geven, heeft hij een rijke vriend die goed genoeg is om dat briefje voor hem te onderschrijven. Door dat briefje te onderschrijven, zegt zijn vriend: “Als u niet in staat bent om te betalen wanneer het briefje opeisbaar wordt, beloof ik mezelf om het voor u te betalen”.

DE ZONDEKWESTIE OPGELOST

Toen deze mensen vanouds hun *briefjes* aan God gaven door hun offers keer op keer te brengen, bekrachtigde onze Heer Jezus Christus, de Eeuwige Zoon die nog steeds niet in het vlees was, elke brief, en Hij zei:

“Toen zei Ik: Zie, Ik kom – in de boekrol is over Mij geschreven – om Uw wil te doen, o God” (Hebreeën 10:7)

In de volheid van de tijd is Hij gekomen, gemaakt uit een vrouw, gemaakt onder de wet; en Hij ging naar het kruis van Golgotha en daar, mag ik zeggen, nam Hij genoegen met al die briefjes uit het verleden; en Hij nam de volle verantwoordelijkheid op Zich tot het einde der tijden en offerde Zichzelf als offer voor de zonden van de mensen. Door dat ene algenoegzame offer van Zichzelf aan het kruis loste Hij de zondekwestie op, zodat God nu de rechtvaardiger kan zijn van hen die in Jezus geloven.

Het offer van onze Heer Jezus Christus had zowel een achterwaarts als een voorwaarts aspect. Het deed alle zonden uit het verleden weg die bedekt waren door het bloed van de offers en voorzag ruimschoots in de voorziening om alle zonden van de toekomst weg te doen voor iedereen die in Hem zou geloven. De manier waarop behoeftige zondaren gebruik maken van een belang in het volbrachte werk van Christus is heel eenvoudig. De zondaar moet zijn plaats voor God innemen als een verloren, schuldige mens, die zijn ongerechtigheid erkent en zijn vertrouwen stelt in de Man die aan

het kruis stierf; want: “Dat ieder die gelooft, door Hem gerechtvaardigd wordt van alles waarvan u door de wet van Mozes niet gerechtvaardigd kon worden” (Handelingen 13:39).

In deze nieuwtestamentische economie is Christus de enige offerpriester. Hij is het enige algenoegzame slachtoffer. Christus, die verzoening voor zonden had gedaan, stond op uit de dood, en God heeft Zijn rechtvaardige voldoening geopenbaard in het werk van het Kruis door Hem in de hemel aan Zijn eigen rechterhand te laten zitten.

EEN FEEST VAN LIEFDE

Voordat Hij wegging, gaf onze Heere Jezus, dit alles voorziend, aan Zijn discipelen dat feest van de liefde, dat wij gewoonlijk “Het Avondmaal des Heren”³ noemen. In het Avondmaal wordt deze verborgenheid van de verlossing wonderbaarlijk en mooi uitgebeeld. Ik wil u de verschillende Schriftgedeelten in het Nieuwe Testament voorlezen die ernaar verwijzen. Ik ga elke passage lezen die spreekt over dit feest van de liefde, zodat u, als u het hoort, ze in uw eigen gedachten kunt vergelijken met de andere viering – de afgodische viering; en ik vraag u de vragen aan uzelf te stellen: Is hier iets dat in de verte verband houdt met deze valse ceremonie waar myriaden zo mee bezig zijn geweest? Is hierin een zondoffer? Is er een offerpriester? Is hier enige voorziening voor wierook, enige voorziening voor de aanbidding van de Maagd Maria, enige voorziening voor een grote hiërarchie met hun schitterende kleding? Ik las onlangs dat er voor \$ 200.000,00 aan priesterlijke kledingstukken werd geruïneerd door de regen tijdens de viering in Mundelein⁴. U zou alle apostelen, en de 500 die de Heer na Zijn opstanding zagen, en alle christenen in de vroege dagen, in de regen en hagel kunnen zetten, en zij zouden hun gewaden ter waarde van \$ 10,00 niet verpesten! Is er iets dat te vergelijken is met de ceremonie die in deze stad is opgevoerd, waarvan wordt verondersteld dat het de voortzetting is van datgene waarover onze Heer hier spreekt?

In Mattheüs had onze Heer net het Pascha⁵ gegeten met Zijn discipelen. We lezen:

“En terwijl zij aten, nam Jezus het brood en toen Hij het gezegend had, brak Hij het en gaf het aan de discipelen en Hij zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam. ²⁷ Hij nam ook de drinkbeker en nadat Hij gedankt had, gaf Hij hun die, en zei: Drink allen daaruit, ²⁸ want dit is Mijn bloed, het bloed van het nieuwe testament, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden” (Mattheüs 26:26-28)

Hoe mooi is deze eerste viering van het Avondmaal des Heren in zijn eenvoud! Hoe anders dan die mysterieuze ceremonie, die het centrum is van het Rooms-katholieke systeem!

ANDERE VERSIES

Sla nu het evangelie van Markus op en verkrijg *zijn* verslag van hetzelfde Avondmaal. Kijk of er iets is dat Mattheüs heeft weggelaten dat hij heeft ingevoegd dat enige grond, enige basis zou kunnen geven voor de leerstellingen die zich rond het zogenaamde sacrament van de Mis hebben verzameld:

“En terwijl zij aten, nam Jezus brood en toen Hij het gezegend had, brak Hij het en gaf het hun en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam. ²³ En Hij nam de drinkbeker en nadat Hij gedankt had, gaf Hij hun die en zij dronken er allen uit. ²⁴ En Hij zei tegen hen: Dit is Mijn bloed, het bloed van het nieuwe verbond, dat voor velen vergoten wordt” (Markus 14:22-24)

“En terwijl zij aten”. Ik zou uw aandacht daarop willen vestigen. Elke Rooms-katholiek krijgt de opdracht om het sacrament van de mis al vastend te nemen. Hebt u gelezen dat Jezus na “zij aten, brood nam”. Ze waren net klaar met het Paschamaal. En “Jezus nam brood”. Let wel, niet een of andere speciale koek met daarop de mystieke letters ‘I.H.S’ die ‘Iesus Hominum Salvator’ zouden

³ Katholieken noemen het “Communie”.

⁴ Mundelein is een plaats (village) in de Amerikaanse staat **Illinois**, en valt bestuurlijk gezien onder Lake County.

⁵ Pascha: Met het Joodse Pascha/Pesach wordt het einde van de Joodse slavernij in Egypte herdacht en de uittocht uit Egypte, zoals beschreven in het Bijbelboek Exodus, en daarmee de bevrijding van het Joodse volk van de slavernij. Dit feest is uitsluitend voor het Joodse volk ingesteld en heeft uiteraard niets te maken met de viering van de “Opstanding van de Heer Jezus Christus”.

moeten betekenen, maar dat zou net zo goed de Egyptische godheden 'Isis', 'Horus' of 'Seb' kunnen betekenen, zoals ze eeuwen geleden bij een soortgelijke ceremonie deden.

Nu wend ik u tot het verslag van onze broeder Lukas, de geliefde arts:

“En Hij nam brood en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en gaf het aan hen met de woorden: Dit is Mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. ²⁰ Evenzo nam Hij ook de drinkbeker na het gebruiken van de maaltijd en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt” (Lukas 22:19-20).

PAULUS SPREEKT

De apostel Johannes geeft ons geen enkel verslag van de instelling van het Avondmaal; maar na de hemelvaart van Christus en na de bekering van Saulus van Tarsus, toen hij de apostel Paulus werd, werd er een speciale openbaring aan Paulus gegeven, en in 1 Korintiërs krijgen we er het volledige verslag van:

“Zoals u nu bij elkaar samenkomt, is dat niet het eten van het Avondmaal van de Heere. ²¹ Want bij het eten gebruikt iedereen van tevoren al zijn eigen avondmaal en dan heeft de één honger, terwijl de ander dronken is. ²² Hebt u dan geen huizen om er te eten en te drinken? Of minacht u de gemeente van God en beschaamt u hen die niets hebben? Wat moet ik nu tegen u zeggen? Zal ik u hierin prijzen? Ik prijs u niet. ²³ Want ik heb van de Heere ontvangen, wat ik u ook heb overgeleverd, dat de Heere Jezus in de nacht waarin Hij werd verraden, brood nam, ²⁴ en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. ²⁵ Evenzo nam Hij ook de drinkbeker, na het gebruiken van de maaltijd, en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed. Doe dat, zo dikwijls als u die drinkt, tot Mijn gedachtenis. ²⁶ Want zo dikwijls als u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, verkondig de dood van de Heere, **totdat Hij komt**” (1 Korintiërs 11: 20-26).

Merk op hoe dit feest de twee grote feiten van het Christendom met elkaar verbindt: de dood van Christus en Zijn wederkomst. Het Avondmaal wordt gehouden ter nagedachtenis aan Iemand die stierf, maar als we het nemen, kijken we uit naar en wachten we op Zijn wederkomst.

TOT HIJ KOMT

Een vriend van mij, die niet lang geleden een paar lezingen gaf in een kerk, sprak over de wederkomst van de Heer, en de pastor kwam na de dienst naar hem toe en zei: “Het spijt me dat u dat onderwerp hebt aangeroerd. Wij geloven hier niet in de wederkomst van Christus”.

“Oh, dat doet u niet?”

“Nee”.

“Wat is die tafel die u daar voor de preekstoel hebt staan?”

“Dat is de tafel des Heren”.

“Wat doet u ermee?”

“We gebruiken het als we het Avondmaal nemen”.

“Waarvoor neemt u het Avondmaal?”

“Omdat het Woord van God ons dat zegt”.

“Hoe lang gaat u het nemen?”

“Zolang we hier zijn, denk ik”.

“Wat zegt de Bijbel?”

“Ik weet niet wat u bedoelt”.

“Zo dikwijls als u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, verkondig de dood van de Heere, totdat Hij komt. Als u niet gelooft dat Hij terugkomt, kunt u dat maar beter weglaten. Het is een getuigenis

dat de Christus die stierf terugkomt. Hij zegt: Terwijl jullie op Mij wachten, doe dit tot Mijn gedachtenis”. Dan lezen we in dezelfde brief:

“De drinkbeker der dankzegging, die wij met dankzegging zegenen, is die niet de gemeenschap met het bloed van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet de gemeenschap met het lichaam van Christus? . . . U kunt niet de drinkbeker van de Heere drinken én de drinkbeker van de demonen. U kunt niet deelhebben aan de tafel van de Heere én aan de tafel van de demonen” (1 Korinthiërs 10:16, 21).

DE LEER IS DUIDELIJK

Ik heb deze passages gelezen omdat ze u de verzen in het Nieuwe Testament geven die zeker verwijzen naar het Avondmaal. Je kunt precies zien wat ze leren. Onze gezegende Heer ging uit om te sterven, en voordat Hij Zijn discipelen verliet, gaf Hij hen dit herdenkingsfeest. Er is een treffende passage in het boek van de profeet Jeremia waarin hij verschrikkelijke oordelen voorspelt die over Israël komen, en hij zegt dat er zoveel mensen zullen sterven dat er niemand meer over zal zijn om brood voor hen te breken (dat is de kanttekening), noch om hen de beker van troost te geven. Het verwijst duidelijk naar een oud gebruik dat wanneer iemand stierf, liefdevolle vrienden zich verzamelden met degenen die overbleven, en ze gingen zitten en aten en dronken ter nagedachtenis aan de geliefde en spraken waarschijnlijk over zijn deugden en probeerden zijn dierbaren te troosten.

Nu is onze Heer Jezus Christus aan het einde gekomen van Zijn drieëndertig wonderbaarlijke jaren hier op aarde. Hij staat op het punt om te sterven. Hij kwam met dat doel. Hij zei: “De Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen” (Mattheüs 20:28). Nu heeft Hij Zijn kleine groep discipelen om Zich heen verzameld. Ze hebben het Pascha-feest gehouden, het laatste Pascha dat God ooit heeft erkend. In feite hielden ze het Pascha en Christus stierf op dezelfde dag, omdat de Joodse dag ‘s avonds begon en doorging tot de volgende avond. Dus de Heer at het Pascha met Zijn discipelen op de eerste avond en vóór de volgende avond – tussen de twee avonden in – stierf Hij aan het kruis – Christus, ons Pascha, geofferd voor ons.

EEN HERDENKINGSFEEST

Jezus nam brood en hield dat brood in Zijn hand en zei tegen de discipelen: “Dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven is” (Lukas 22:19). Merk op: Daar zat Hij aan tafel. Hij geeft niet aan dat er enige verandering in het brood plaatsvindt. Hij is daar in Zijn menselijke lichaam; en Hij houdt dit brood in Zijn hand, en Hij zegt: “Dit is mijn lichaam”. Iemand moet blind zijn die niet kan zien dat Hij hen het volgende vertelt: *dit brood, zo wil ik dat jullie begrijpen, is om jullie de waarheid voor ogen te brengen dat mijn lichaam voor de zonde geofferd moet worden*. Hij was nog niet geofferd, en toch spreekt Hij alsof het al gebeurd is. “Doe dit tot mijn gedachtenis”. En Hij geeft het brood aan hen rond. Er is geen mysterieus priesterschap; er zijn geen dure gewaden; er zijn geen kaarsen die op een ceremoniële wijze branden; er stijgt geen rokende wierook op. Ze hebben aan één maaltijd deelgenomen en dan geeft Hij hun dit prachtige herdenkingsfeest. Hij benoemt zelfs geen geestelijke om daar te presideren. Hij spreekt hen aan als broeders, en Hij zegt: “Doe dit tot Mijn gedachtenis”.

EENVOUDIG EN MOOI

Ik denk dat hoe eenvoudiger we kunnen zijn in onze gedachten over het Avondmaal, hoe beter. Ik las enige tijd geleden over een hindoe die in een dorp woonde toen een zendeling voor het eerst naar dat dorp kwam en sommigen zeiden tegen hem: “Kom. Je moet die-en-die zien”.

De zendeling ging naar het huis van deze man. Toen de hindoe een blanke man met een bijbel zag aankomen, stond hij op om hem te begroeten en boog neer aan zijn voeten. De zendeling zei: “Sta op. Ik ben gewoon een man zoals u”.

“O”, zei de hindoe, “u bent gekomen met het Boek. Ik heb er twintig jaar op gewacht”.

“Hoe komt dat?”

“Wel, twintig jaar geleden heb ik een lange reis gemaakt. Ik hoorde een man op de markt (hij leek op u) voorlezen uit een boek. Hij vertelde het verhaal van de Grote God van Liefde die Zijn Zoon zond om te sterven voor zondaars. Ik heb een boek gekocht”. Hij haalde een exemplaar van het evangelie van Mattheüs tevoorschijn, helemaal versleten, zodat er bijna geen blad heel was. “Ik nam het mee naar huis. Ik heb dat boek verslonden. Ik heb het keer op keer gelezen. Ik heb het aan alle mensen in het dorp voorgelezen. Ik heb gebeden dat God iemand zou sturen om me meer te vertellen”.

De hindoe vroeg de zendeling om met hem te eten. Hij nam een kom rijst en hij wendde zich tot de andere man en zei: “Voordat we eten, doe ik altijd wat Jezus heeft gezegd”. De zendeling begreep het niet. Maar hij zei: “Ga je gang. Laat me er niet mee bemoeien”.

De hindoe sloot zijn ogen, dankte God dat Christus voor hem was gestorven, en toen zei hij: “Ik eet deze rijst omdat het lichaam van mijn Heer Jezus voor mij aan het kruis is genageld”. En hij nam de gewone drank van het land en zei: “Ik drink hiervan, omdat mijn Heer Jezus voor mij gestorven is”, en hij gaf wat aan de zendeling, zoals hij de rijst had gegeven, en zij aten en dronken samen.

De zendeling zei: “Hoe lang doe je dit al?”

“Al twintig jaar”.

“En hoe vaak!”

“Elke keer als ik een maaltijd eet”.

Hij zag niets in het Boek dat hem zou vertellen hoe vaak. Dus, ik herhaal, hoe eenvoudiger we kunnen zijn, hoe beter. Het is een gedenkteken - dat is alles.

ZIJN OFFER GEDENKEN

Een Rooms-katholieke leek in St. Louis plaatste onlangs een advertentie als deze: “Katholieken geloven in de werkelijke aanwezigheid van Christus in de eucharistie; Protestanten geloven in de echte afwezigheid”. Maar dat is onjuist. Protestanten geloven niet dat het brood en de wijn een mystieke verandering ondergaan, maar ze geloven wel dat als je eet en drinkt ter gedachtenis aan Christus, dat Christus aanwezig is op Zijn zoete en wonderbaarlijke manier, Zichzelf manifesterend aan de harten van Zijn geliefde volk, zodat ze door geloof in staat worden gesteld zich met Hem te voeden. We voeden ons met Hem in gedachtenis. We kijken terug en denken aan het verdriet dat Hij droeg. We denken na over Zijn kruis en bittere passie, en terwijl we dat doen, eten we – figuurlijk gesproken – van Zijn vlees en drinken we van Zijn bloed.

GEEN ONDERSCHIED TUSSEN CHRISTENEN

Op dit feest geeft Christus het brood en vervolgens geeft Hij de wijn. Hij verdeelde de gelovigen niet in een geestelijkheid en leken en Hij zei niet tegen de geestelijkheid: “De wijn is voor u, het brood is gewoon voor de leken”. Een dergelijk onderscheid wordt niet gemaakt in de Bijbel. Gedurende twee en een halve eeuw nadat het Evangelie van Christus in deze wereld werd gepredikt, zult u tevergeefs in de gerenommeerde kerkgeschiedenis zoeken om zo’n onderscheid te vinden. Er waren functionarissen in de kerk; er waren ouderlingen; en er waren diakenen. Ouderlingen hadden een speciaal toezicht, maar niet zo’n onderscheid als de verdeling van christenen in geestelijken en leken, waarbij de geestelijkheid speciale toegang tot God had en speciaal gezag had bij het uitdelen van goddelijke mysteriën. Dit was onbekend in de vroege dagen van het Christendom, en in die vroege dagen werd het Avondmaal des Heren in eenvoud gevierd.

WANNEER DE KANS ZICH VOORDEED

Maar als je een paar eeuwen door het christelijke tijdperk heen gaat, zie je dat alles veranderd is. Je komt in een christelijke kerk. De tafel van de Heer schittert door afwezigheid. In plaats van een tafel heb je een altaar. Een altaar in een christelijke kerk! Het altaar behoorde toe aan het Jodendom. Maar het altaar typeert het kruis waarop Christus werd opgeheven. Het altaar van de christen is het kruis van Christus, maar in deze kerken van de eeuwen na Constantijn vinden we weer een

altaar en daar dient een priester met speciale gewaden, niet zoals die door het Joodse priesterschap werden gebruikt, maar gewaden die identiek waren aan die welke eeuwen eerder door de priesters van Babylon werden gedragen. Wat had de verandering teweeggebracht? Eenvoudig dit: zolang het Christendom werd vervolgd, zolang het christelijke bedrijf onder de ban van de Romeinse regering stond, overheersten eenvoud en realiteit. Maar de dag kwam dat de staat de beschermheer van het Christendom werd, werd er een poging gedaan om de oude heidense religie en het Romeinse rijk te verenigen met het nieuwe Christendom. Het resultaat was dat beetje bij beetje heidense vormen en ceremoniën werden ingevoerd die de vroegchristelijke vormen verdrongen maar die zo eenvoudig, zo mooi en zo Schriftuurlijk waren. Het altaar werd zelfs niet uit het Judaïsme gehaald, want een altaar als de altaren van het Judaïsme is nooit gevonden in de zogenaamde christelijke kerken.

HEIDENDOM

Een paar jaar geleden had ik een groep Indiase jongeren in Oakland (Californië) waaraan ik les gaf. Ik onderwees deze jonge mannen in kerkgeschiedenis, en op een dag, om ze een praktische les te geven, nam ik ze mee naar San Francisco via drie Chinese [boeddhistische] tempels, en daarna nam ik ze mee naar twee Rooms-katholieke kerken. Na onze bezoeken zei ik tegen deze jongeren: “Vertel me nu wat je in elke plaats hebt gezien”.

Ze schreven het allemaal uit. Ze zeiden: “In elk gebouw vonden we wijwater aan de deur. Elk gebouw had een altaar. Elk gebouw had priesters in kostbare gewaden die zich voor het altaar bogen. Elk gebouw had kaarsen en wierook. In elk gebouw ging er een bel als de aanbidders moesten knielen”. De Roomse en heidense tempels leken praktisch op elkaar!

Wie zich vertrouwd maakt met de geschiedenis van de oude heidense culten, kan zien waar al deze vormen en ceremoniën zijn ontstaan die nu verbonden zijn met wat het sacrament van de Eucharistie wordt genoemd. De identieke gebruiken werden meer dan 500 jaar voor Christus door Babylonische priesters beoefend. Er was in de Babylonische tempels en op de altaren een afbeelding van een vrouw met een kind in haar armen. Van deze vrouw werd gezegd dat ze de Koningin van de Hemel was. Haar kind werd het Zaad genoemd, wat klaarblijkelijk Satans imitatie was van de waarheid die besloten lag in de woorden: “Het zaad van de vrouw zal de kop van de slang vermorzelen”. Aan deze vrouw werd een bloedeloos offer geofferd, bestaande uit ronde koeken, en deze werden haar aangeboden en op het altaar gelegd en de gelovigen bogen zich in eerbied voor hen neer.

In het boek van de profeet Jeremia had het volk gelezen over dezelfde cultus die naar Palestina was overgebracht en later onder de verstrooide Joden in Egypte was waargenomen:

“Ziet u niet wat zij doen in de steden van Juda en op de straten van Jeruzalem? ¹⁸ De kinderen sprokkelen hout, de vaders steken het vuur aan en de vrouwen kneden deeg om offerkoeken te maken voor de koningin van de hemel. Zij gieten plengoffers uit voor andere goden, zodat zij Mij tot toorn verwekken” (Jeremia 7:17-18).

Het volk had zich van hun afgoderij afgekeerd, maar ze verklaren dat ze er naar teruggaan. In Jeremia lezen we:

“Toen antwoordden al de mannen die wisten dat hun vrouwen reukoffers brachten aan andere goden, en al de vrouwen die daar stonden, een grote menigte, en heel het volk dat in het land Egypte, in Pathros, woonde, aan Jeremia: ¹⁶ Wat het woord betreft dat u in de Naam van de HEERE tot ons gesproken hebt – wij zullen niet naar u luisteren. ¹⁷ Nee, wij zullen beslist alle dingen doen die uit onze mond zijn uitgegaan, door reukoffers te brengen aan de koningin van de hemel en plengoffers voor haar uit te gieten, zoals wij gedaan hebben, wij en onze vaders, onze koningen en onze vorsten, in de steden van Juda en op de straten van Jeruzalem. Toen werden wij met brood verzadigd, hadden wij het goed en hebben wij geen kwaad gezien” (Jeremia 44:15-17).

COMPROMIS

Deze oude gewoonte om deze ronde koeken te offeren werd overgenomen door de afvallige kerk. Ze zeiden: “De beste manier is om alle verschillende religies tot één te krijgen, en we kunnen deze

heidense rite nemen en er een christelijke ceremonie van maken. Deze ronde koek zullen we het lichaam, bloed, ziel en goddelijkheid van Christus noemen”. Dat is wat de hostie wordt genoemd. Ze moet absoluut rond zijn. Ze wordt in de kerk opgenomen en de priester zegent ze. Als er een stuk van is afgebroken, kan iedereen het eten.

De Rooms-katholieke Kerk zal u vertellen dat dit door onze Heer wordt onderwezen toen Hij zei: “Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt” (1 Korintiërs 11: 24). Maar terwijl Hij dat zei, was Hij daar bij hen. Hij gaf hun dit brood en zij aten ervan, waardoor wij duidelijk te verstaan kregen dat het brood Gods wonderbaarlijke manier was om de waarde van het voeden met Christus te illustreren. We voeden ons met brood en we krijgen fysieke kracht. We voeden ons met Christus en we krijgen geestelijke kracht.

Maar nu vertellen ze ons dat het brood wordt veranderd als de priester het zegent. Wij staan schuldig door te buigen en dat stuk brood te aanbidden als een daad van afgoderij. De Rooms-katholieke Kerk zegt dat dit brood eigenlijk Christus is.

Zij zeggen dat Christus op het moment van de consecratie komt en in dat broodje gaat. Hier is een man die beelden maakt. U zegt: “Zijn deze beelden eigenlijk goden?”

“Nee, nog niet”.

“Wanneer zullen ze goden worden?”

“Wanneer de priester hen neemt en hen zegent en hen wijdt aan de godheid die zij vertegenwoordigen. Dan zal de godheid komen en in hen wonen, zodat wanneer de aanbidder zich neerbuigt, hij niet het beeld aanbidt, maar de ziel van de godheid die erin woont”.

GODSLASTERING TEGEN HET OFFER VAN CHRISTUS

Is er enig verschil tussen dat de oude heidense tradities en de Roomse leer? Geen enkele. Het brood was brood totdat de priester het zegende, en toen werden op een of andere mystieke manier het lichaam, het bloed, de ziel en de goddelijkheid van Christus ermee vereenzelvigd. Aanbidding in het Nieuwe Testament wordt alleen gegeven aan God de Vader en God de Zoon in de energie van de Heilige Geest. Dan vertelt de Roomse kerk ons dat deze hostie een voortdurend, onbloedig offer is voor de zonden van de levenden en de doden. Christus stierf eenmaal aan het kruis, maar Christus wordt dagelijks geofferd op de altaren van de Roomse kerk. Dit, zo stellen wij, is een ontkenning van de algenoegzaamheid van het ene offer van onze Heer Jezus Christus. Zolang er geen offer was gevonden dat de zonde kon wegdoen, was het noodzakelijk dat het ene offer op het andere volgde, maar toen Christus in de wereld kwam en Zichzelf onbevleet aan God offerde, werd het voorhangsel van de tempel van boven naar beneden in tweeën gescheurd (Matthew 27:51), wat betekent dat de weg naar het heilige wordt geopenbaard en dat elke gelovige het recht heeft om het heilige binnen te gaan in de tegenwoordigheid van God, gewassen van elke zonde en gerechtvaardigd van alle dingen door de oneindige waarde van het verzoeningswerk van de Zoon van God. (Zie Hebreëën 6:19; 10:19-22).

Welnu, om te spreken over een mens op aarde die een voortdurend offer brengt voor de zonden van de levenden en de doden, is niet alleen godslastering tegen het offer van onze Heer Jezus Christus, maar het is absolute onzin, want het Woord van God zegt: “Zonder het vergieten van bloed vindt er geen vergeving plaats” (Hebreëën 9:22). Het is waardeloos omdat het bloedeloos is, het heeft geen waarde om voor de zonde te boeten; en het is niet nodig om voor de zonde te boeten, omdat Jezus’ verzoening al volledig is gedaan.

EEN HEROPLEVING VAN DE LEERSTELLIGE PREDIKING

Daarom, zeg ik, er is een enorme kloof tussen de Rooms-katholieke leer van de Mis en de bijbelse leer van het Avondmaal. Het Avondmaal is een herdenkingsfeest. Christenen, leden van het lichaam van Christus, komen samen om Degene te gedenken die voor hen stierf en die hun zonden wegdeed; En ze doen dit omdat hun zonden *zijn weggedaan*. Geen enkele onderwezen christen zou naar de tafel van de Heer gaan om vergeving te krijgen. Ik kom omdat mijn zonden voor altijd zijn weggedaan als een volbracht werk door het verzoenende bloed van de Heer Jezus, en ik verlang er

dankbaar naar Degene te gedenken die dat machtige offer bracht en mij zo geschikt maakte voor de tegenwoordigheid van een heilige God.

Er kan geen compromis worden gesloten tussen de twee systemen. Terwijl protestantse kerken hebben geslapen, heeft Rome ... een groot aantal zwakke protestanten verkregen die tevergeefs naar geestelijke hulp hebben gezocht omdat ze het kostbare evangelie van de genade van God niet hebben gehoord.

Maar laat er een heropleving van de leerstellige prediking zijn; van het universele priesterschap van alle gelovigen en het afschaffen van alles wat op een speciaal priesterschap lijkt; van het lidmaatschap in het lichaam van Christus van allen die gewassen zijn in het bloed van Jezus, gerechtvaardigd van alle dingen, door geloof in het ene offer dat de zondekwestie voor altijd heeft opgelost; van het Avondmaal niet als een sacrament, maar als een herdenkingsfeest. Laat deze grote waarheden opnieuw worden benadrukt, en overal waar het Woord wordt gepredikt in geloof en afhankelijk van de Heilige Geest, zal God het gebruiken om vreugde, vrede en blijdschap aan zielen te brengen.

De handelingen van de vroege kerk door Roger Oakland

De vroege kerk vierde vaak het Avondmaal en dat is opgetekend in het boek Handelingen. Laten we eens kijken hoe de apostelen en discipelen het Avondmaal vierden na de hemelvaart van Jezus. In Handelingen lezen we:

“En zij volhardden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap, in het breken van het brood en in de gebeden” (Handelingen 2:42).

“En zij bleven dagelijks eensgezind in de tempel bijeenkomen, en terwijl zij van huis tot huis brood braken, namen zij gezamenlijk voedsel tot zich, met vreugde en in eenvoud van hart” (Handelingen 2:46).

De apostelen van de Heer, dezelfde die aanwezig waren bij het Laatste Avondmaal, braken dagelijks het brood om het Avondmaal te vieren, en niet één keer verwezen ze naar het brood als het letterlijke lichaam, bloed, ziel en goddelijkheid van Jezus. Zelfs op zondag, de eerste dag van de week, noemden ze het Avondmaal louter brood. In een sleutelvers in het boek Handelingen lezen we:

“En op de eerste dag van de week, toen de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken ...”. (Handelingen 20:7).

Merk op dat de discipelen op zondag brood braken ter nagedachtenis aan Jezus' dood en opstanding. Hoe we ook zoeken, er is geen aanwijzing in het hele boek Handelingen dat de discipelen de avondmaalsdienst als iets anders beschouwden dan als een herdenkingsdienst. Dit doet niets af aan het belang ervan; het benadrukt eerder de reden voor de viering van het Avondmaal – om het voltooide werk van het kruis te gedenken en dat Jezus nu in de hemel is als onze triomferende Koning!

Het Bijbelse Evangelie leert dat Jezus eens en voor altijd stierf voor de zonden van de wereld, nadat Hij de volledige straf voor de zonde had betaald door het vergieten van Zijn bloed. Eeuwig leven wordt vrijelijk beloofd aan allen die Hem door geloof ontvangen en wedergeboren worden (een geestelijke geboorte). Deze redding hangt op geen enkele manier af van onze eigen werken. In tegenspraak hiermee erkent de katholieke weg van “verlossing” een intellectueel geloof in de verzoening van Christus, maar maakt het niet alleen toegankelijk door geloof, maar is eerder cruciaal voor de deelname van de ontvanger aan de sacramenten, zoals uitgelegd in de Baltimore Catechismus wanneer deze zegt: “De Kerk bevestigt dat voor gelovigen de sacramenten van het Nieuwe Verbond noodzakelijk zijn voor de verlossing”.^[1] Dientengevolge berust de redding van de katholieke kerk op zijn eigen prestaties, en daarom leert de katholieke kerk ook dat je nooit zeker kunt zijn van je eigen redding – en het zou een zonde van aanmatiging zijn om dat te denken.

Door het breken van het brood te verheffen tot een positie die God nooit bedoeld heeft, heeft de katholieke kerk het brood ten onrechte vergoddelijkt tot een pseudo-Christus, wiens schijnbaar aanwezigheid een vervanging is voor de wedergeboorte-ervaring, die valse hoop biedt in een andere Jezus.^[2]

“Mrs. Prest”

Door John Foxe - uit *Foxe's Book of Martyrs*⁶

Tijdens het bewind van Queen Mary (Bloody Mary) in Engeland - [1553-1558]

Mevrouw Prest woonde enige tijd in de buurt van Cornwall, waar ze een man en kinderen had wier dweperij haar dwongen om de gruwelen van de Kerk van Rome bij te wonen. Ze besloot haar geweten te volgen, verliet hen en verdiende de kost met spinnen. Na enige tijd, toen ze naar huis terugkeerde, werd ze door haar burens beschuldigd en naar Exeter gebracht om te worden onderzocht door dr. Troubleville en zijn kanselier Blackston. Omdat deze martelares werd beschouwd als een inferieur intellect, zullen we haar vergelijken met de bisschop en de lezer laten beoordelen wie de meeste van die kennis bezat die bevorderlijk is voor het eeuwige leven. De bisschop die de vraag aan de orde stelde over het respecteren dat het brood en de wijn vlees en bloed zijn, zei mevrouw Prest: “Ik zal van u vragen of u uw geloofsbelijdenis kunt verloochenen, die zegt dat Christus voortdurend aan de rechterhand van Zijn Vader zit, zowel met lichaam als met ziel, totdat Hij terugkomt; of dat Hij daar in de hemel is, als onze Voorspraak, en voor ons bidt tot God, Zijn Vader? Als Hij daar zo is, is Hij niet hier in een stuk brood op aarde. Als Hij hier niet is, en als Hij niet woont in tempels die met handen zijn gemaakt, maar in de hemel, waarom zullen wij Hem dan hier zoeken? Als Hij met één offer alles volmaakt maakte, waarom maakt u dan met een vals offer alles onvolmaakt? Als Hij aanbeden moet worden in geest en in waarheid, waarom aanbidt u dan een stuk brood [de hostie]? Helaas! Ik ben een arme vrouw, maar veeleer dan te doen zoals u, zou ik niet langer willen leven. Ik heb gezegd, mijnheer”.

Sommige aanwezigen overtuigden de bisschop ervan dat ze niet bij haar volle verstand was en ze kreeg toestemming om te vertrekken. De bewaker van de gevangenen van de bisschop nam haar mee naar zijn huis, waar ze ofwel spinde, als dienstmeisje werkte, of door de stad wandelde om te converseren over het sacrament van het altaar. Haar man werd geroepen om haar mee naar huis te nemen, maar dit weigerde zij zolang de zaak van de religie gediend kon worden. Tijdens de vrijheid die haar door de bisschop was verleend, ging ze naar de Sint-Pieterskerk en vond daar een bekwame Nederlander, die nieuwe neuzen aanbracht op bepaalde fijne beelden die in de tijd van koning Edward waren beschadigd. Tegen hem zei ze: “Wat bent u een dwaze man om nieuwe neuzen te maken voor degenen die allemaal hun hoofd zullen verliezen”. De Nederlander beschuldigde haar en maakte haar belachelijk. Maar ze zei tegen hem: “U bent vervloekt, en uw beelden ook”. Hij noemde haar een hoer. “Nee”, zei ze, “uw beelden zijn hoeren en u bent een hoerenjager; want zegt God niet: “U gaat in hoererie achter vreemde goden aan, beelden die uzelf hebt gemaakt? U bent een van hen”. Hierna werd ze opgesloten en had ze geen vrijheid meer.

Gedurende de tijd van haar gevangenschap bezochten velen haar, sommigen gestuurd door de bisschop en sommigen uit eigen wil. Onder hen was een zekere Daniël, een groot prediker van het evangelie in de dagen van koning Edward, maar die, door de zware vervolging die hij had ondergaan, was afgefallen. Ernstig spoorde zij hem aan om met Petrus berouw te hebben en standvastiger te zijn in zijn belijdenis.

Mrs. Walter Rauley, Mr. William en John Kede, personen van grote respectabiliteit, legden uitvoerig getuigenis af van haar godvruchtige conversatie en verklaarden dat, tenzij God met haar was, het onmogelijk was dat zij de zaak van Christus zo bekwaam had kunnen verdedigen. Inderdaad, om het karakter van deze arme vrouw samen te vatten, verenigde ze de slang en de duif⁷, overvloedig in de hoogste wijsheid verbonden met de grootste eenvoud. Ze verdroeg gevangenschap, bedreigingen, beschimpingen en de gemeenste scheldwoorden, maar niets kon haar ertoe brengen uit te wijken; haar hart was gefixeerd; Ook konden alle wonden van de vervolging haar niet wegnemen van de rots waarop haar hoop op geluk was gebouwd.

Haar geheugen was zo groot dat ze, zonder te leren, kon zeggen in welk hoofdstuk een tekst van de Schrift was opgenomen: vanwege deze bijzondere eigenschap zei een zekere Gregorius Basset, een vooraanstaande pausgezinde, dat ze gestoord was en praatte als een papegaai, wild zonder

⁶ Verkrijgbaar bij mij in DOC of PDF formaat (mailtje)

⁷ Mattheüs 10:16: “Zie, Ik zend u als schapen te midden van de wolven; wees dus bedachtzaam als de slangen en oprecht als de duiven”.

betekenis. Uiteindelijk, nadat ze op alle mogelijke manieren zonder resultaat hadden geprobeerd haar in naam katholiek te maken, veroordeelden ze haar.

Toen het vonnis werd voorgelezen waarin zij tot de vlammen werd veroordeeld, verhief zij haar stem en loofde God, en voegde eraan toe: “Vandaag heb ik gevonden wat ik lang gezocht heb”. Toen zij haar verleidden om te herroepen, zei ze: “Dat zal ik niet doen. God verhoede dat ik het eeuwige leven zou verliezen voor dit vleselijke en korte leven. Ik zal me nooit van mijn hemelse echtgenoot tot mijn aardse echtgenoot wenden; van de gemeenschap van engelen tot sterfelijke kinderen; en als mijn man en kinderen trouw zijn, dan ben ik van hen. God is mijn vader, God is mijn moeder, God is mijn zuster, mijn broer, mijn bloedverwant; God is mijn vriend”⁸.

Nadat ze aan de sheriff was overgeleverd, werd ze door de officier naar de plaats van executie geleid buiten de muren van Exeter, Sothenhey genaamd, waar de bijgelovige priesters haar opnieuw aanvielen. Terwijl ze haar aan de paal vastbonden, bleef ze ernstig uitroepen: “God, wees mij, zondaar, genadig!” Geduldig de verslindende brand verdragend, werd ze tot as verteerd en eindigde zo een leven dat in onwankelbare trouw aan de zaak van Christus niet werd overtroffen door dat van enige voorgaande martelaar.

Eindnoten:

1. *Catechismus van de Katholieke Kerk* (New York, NY: Doubleday, First Image Books-editie, tweede editie, april 1995), para. 1129, p. 319.
2. Dit gedeelte van Roger Oakland komt uit zijn boek *Another Jesus: the eucharistic christ and the new evangelisation* (Lighthouse Trails Publishing, 2007, 2e druk 2020), pp. 51-52, 61-62.

* Dit boekje is ontleend aan een preek die Harry Ironside op 27 juni 1926 hield in de Moody Memorial Church in Chicago. Hij hield de lezing als reactie op een katholieke eucharistische bijeenkomst die net in Chicago was gehouden. De redacteuren van Lighthouse Trails hebben bepaalde kleine grammaticale bewerkingen aangebracht om een gesproken preek om te zetten in een geschreven tekst die consistent is met de fijne schrijfstijl van Ironside in zijn geschreven werken. De laatste twee delen van het boekje komen uit het boek van Roger Oakland, *Another Jesus* en John Foxe's *boek, Foxe's Book of Martyrs*.

Lees verder:

- o Rubriek “Rooms-katholieke Kerk”: <http://www.verhoevenmarc.be/rkk.htm>

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm

⁸ Vgl. Markus 3:33-35.